

МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ФАКТОР ЯКОСТІ ОСВІТИ

Методична сторона професійної діяльності викладача пов'язана з осмисленням усього арсеналу засобів, методів і прийомів навчального процесу у його цілісності, і супроводжується безперервністю евристичного і творчого пошуку, зростанням інноваційної компетентності викладача. Це трудомістка робота, що включає: відбір науково-практичної інформації, методичну переробку, дидактичну трансформацію в навчальний матеріал, проектування прийомів і способів оптимального її освоєння і контролю.

Методична робота у закладі вищої освіти відноситься до супутнього напрямку діяльності викладача, а основними видами діяльності викладача визнаються тільки навчальна робота з студентами та науково-дослідницька. Поряд з цим з кожним роком зростає не тільки потреба в здійсненні методичної діяльності, а й підвищуються вимоги до методичної компетентності викладачів.

Методична робота - це система взаємопов'язаних заходів, заснована на досягненнях науки і передового досвіду викладачів, спрямована на підвищення їхнього професіоналізму. Методичну роботу можна визначити як комплекс заходів, спрямованих на забезпечення освітнього процесу навчально-методичною документацією, вдосконалення аудиторної та самостійної роботи студентів, поліпшення всіх форм, видів і методів навчальної роботи з урахуванням стану і перспектив розвитку суб'єктів господарської діяльності, для яких ЗВО готує фахівців.

Зауважимо, що методична робота - це планована діяльність викладача, спрямована на освоєння та вдосконалення існуючих, а також розробку і впровадження нових принципів, форм, методів ефективної організації навчального процесу.

У розмежуванні понять «методична діяльність» та «методична робота» зазначимо, що суб'єктом методичної роботи є викладач ЗВО. Напроти, суб'єктом методичної діяльності є фахівець, що володіє специфічними знаннями, вміннями і навичками, по здійсненню методичної роботи на високому професійному рівні або колектив викладачів. Необхідно звернути увагу, що об'єктом методичної роботи є освітній процес, об'єктом методичної діяльності є формування компетентних фахівців різного профілю шляхом підвищення якості освіти.

Продовжуючи порівняння сутності підходів до методичної роботи та методичної діяльності відзначимо, що предмет методичної роботи – це формування компетенцій студентів, предметом методичної діяльності є різноманітні методи і способи реалізації процесу формування нових знань і умінь з урахуванням специфіки змісту конкретної навчальної дисципліни. У якості результату методичної роботи можна виділити навчальну програму або навчально-методичний комплекс навчальних дисциплін, комплекти завдань з дисципліни, навчальні посібники тощо. Результатом

методичної діяльності є не один продукт, а цілий «асортимент»: інтерактивні навчальні курси; інноваційні методи навчання; контрольно-вимірювальні засоби оцінювання знань і компетенцій студентів; методична документація щодо розвитку ЗВО; методичні рекомендації для молодих викладачів.

Методична робота спрямована на створення умов нормального протікання основного освітнього процесу. Щодо методичної діяльності, то її спрямованість – це підвищення якості освіти забезпеченням ефективності функціонування вузу в цілому, в тому числі шляхом постійного вдосконалення саме методичної роботи.

Розглядаючи ознаки мотивації, зауважимо, що мотивацією здійснення методичної роботи викладача ЗВО є виконання адміністративно-розпорядчих вказівок, а мотивацією для здійснення методичної діяльності може бути прагнення до саморозвитку, самовдосконалення, підвищення професійної кваліфікації.

Досягнення високих результатів у професійній діяльності в аспекті методичної компетентності реалізується на трьох рівнях: адаптивно-професійному, нормативно-професійному та професійно-творчому.

Перший рівень методичної компетентності (адаптивно-професійний) формується згідно з освітніми стандартами. При цьому, методична компетентність може включати готовність до: розробки навчальних програм; формування методичного забезпечення освітнього процесу; реалізації методик, технологій і прийомів навчання, аналізу результатів процесу їх використання та ін.

Другий рівень реалізації методичної компетентності (нормативно-професійний) як правило пов'язаний із застосуванням сукупності методичних знань, методичних і психолого-педагогічних умінь в професійній діяльності, виконанням професійних обов'язків згідно з нормативними документами освітньої організації, а також здатності використовувати в навчальному процесі ЗВО сучасні інформаційні технології.

Третій рівень методичної компетентності (професійно-творчий) орієнтований більшою мірою на самостійну індивідуальну траєкторію розвитку викладача як професіонала, що володіє традиційними і нетрадиційними методами і прийомами методичної діяльності у ЗВО. Індивідуальна методична система викладача може розглядатися як особистісно-професійна модель, що включає комплекс характеристик адаптивно-професійної та нормативно-професійної методичної компетентності.

Таким чином, узагальнюючи різні аспекти розгляду методичної компетентності викладача ЗВО, доходимо до висновку, що організація методичної діяльності та методичної роботи у ЗВО сприяє розвитку такого складного організаційно-професійного явища, як методична компетентність викладача, формування і розвиток якого здійснюється за принципами безперервної освіти, і

безпосередньо залежить від цілісності і узгодженості структури і змісту навчально-методичної, науково дослідної та організаційно-виховної роботи у ЗВО.